

HET ENNEAGRAM

EEN HULPMIDDEL VOOR ZELFONDERZOEK

EEN SAMENVATTING UIT DE
BESTAANDE LITERATUUR

ENNEAVISION

Voorwoord

Dit boekje is een overzicht uit verschillende bronnen van met name het internet. Het is bedoeld als **een naslagwerk** om zaken snel op te zoeken en niet als literatuur. Het bepalen van je enneagramtype is niet eenvoudig en wel om meerdere redenen die in meer of mindere mate van toepassing zijn.

- je kent het enneagram model niet
- je kunt vragenlijsten anders interpreteren
- je kunt een hele slechte dag hebben bij het invullen
- je kunt een hele goede dag hebben bij het invullen
- je ziet je blinde vlek niet zien

Bij mijn kennismaking met het enneagram werd ik geattendeerd dat ik het enneagramtype zeven zou hebben. Op het moment dat ik het las herkende ik me volledig in dit type, maar na de andere typen te hebben bestudeert herkende ik me in meerdere typen, behalve enneagramtype negen. Na een cursus te hebben gevolgd kwam ik er achter dat ik uiteindelijk enneagramtype negen bij me past. Dit zegt alles over mij als type en hoe ik op dat moment er in stond. Ik adviseer iemand om een enneagramtype interview te doen, zodat het helder is welk type je hebt.

Het enneagram is een hulpmiddel voor zelfonderzoek en gebruik het ook als zodanig. Het is om te ontdekken wie je (niet) bent en om wat milder of niet te oordelen.

Het enneagram is als een plattegrond van een prachtige ontdekkingsreis. Maar een plattegrond helpt alleen maar als je hem ook gebruikt. Het leert je om te ontdekken wat je belangrijkste drijfveren zijn. Ook kun je leren ontdekken wat de drijfveren van anderen zijn, maar maak daarbij wel de kanttekening dat je alleen je eigen type echt kunt bepalen en niet die van een ander, omdat gedrag niet bepalend is voor je type.

Veel leesplezier.

Geert Klein Bruinink

Inhoudsopgave

Ondewerp	Pagina
Die andere in mij	4
Enneagramtype 1	7
Enneagramtype 2	10
Enneagramtype 3	13
Enneagramtype 4	16
Enneagramtype 5	19
Enneagramtype 6	20
Enneagramtype 7	25
Enneagramtype 8	28
Enneagramtype 9	31

Die anderen in mij

Het Enneagram voor zelfontdekking

Als ik me slecht voel, dan ben ik soms niet te pruimen, maar ook in een opperbeste bui zijn er van die eigenaardige trekjes. Ik herken mezelf soms niet, het lijkt wel alsof ik meerdere persoonlijkheden in me heb, een soort gespleten ego!

Kent u dit soort uitspraken, van anderen of van uzelf? Iedereen heeft wel eens het gevoel, dat er meerdere persoonlijkheden in hem of haar schuilen. Aan de ene kant reageren we op een bepaalde manier, maar de volgende keer lijkt het wel, of er een andere persoon is ons zit. Dat kunnen we verklaren met ingewikkelde theorieën over meerdere ego's en hoe we daartussen zouden overspringen, maar er is een eenvoudiger verklaring voor die wisseling te geven.

Die komt er ruwweg op neer, dat er naast de basispersoonlijkheid en het daarbij horende gedrag in ons ook andere `persona's' huizen. Die zijn niet echt verschillend, maar verhouden zich op een vaste manier tot onze `normale' staat. Het zijn als het ware onze `goede' en `slechte' ik. Die zijn altijd een deel van ons, maar door de omstandigheden kunnen we overstappen in die andere `grondhouding' en dan lijkt het alsof er een heel ander iemand is. We weten dat soms van onszelf, maar vaker valt het anderen op, die dan soms beter aanvoelen wat zo'n bui inhoudt.

Integratie

We hebben een basispersoonlijkheid, die wordt bepaald door wat men in de hier gebruikte theorie de 'fixatie' noemt, en die is goeddeels bepalend voor wat we als onze persoonlijkheid ervaren, ons ego voor zover we daar de buitenkant van ons wezen onder verstaan. Wanneer we onder druk staan hebben we de neiging om te vluchten naar een ander soort gedrag, die richting kunnen we als des-integratie aanduiden. Wanneer we ons goed voelen is er ook zo'n stap, dat is de integratie richting. Daarmee zijn er dus drie houdingen te onderkennen en omdat daar een ander soort gevoel en gedrag bij horen, lijkt het alsof er meerdere ego's in ons huizen.

Ieder mens heeft in deze visie dus een innerlijke essentie - waar we (te) weinig contact mee hebben - en een uiterlijke grondhouding met aan de ene kant een variant voor situaties, waarin men zich goed, vrij, blij of gelukkig voelt, en aan de andere kant een houding die men aanneemt, wanneer men zich ongemakkelijk, angstig of bedreigd voelt.

De grondhouding of persoonlijkheid, waar we hier over spreken, ligt min of meer vast. Ergens in de jeugd zet zich een bepaalde fixatie vast, die daarna heel bepalend is voor ons denken, voelen en doen. Daarbij moet wel worden opgemerkt dat hierbij de persoonlijkheid, inclusief alle sentimenten en gevoelens als kwaadheid, angst, haat en zelfs liefde, wordt gezien als een soort schil rond de diepere zelf. Het gedrag en de emoties die aan die 'ego' ten grondslag liggen, zijn meestentijds niet meer dan een soort automatische reacties, ingeprogrammeerde reflexen, voortkomende uit de fixaties en trauma's uit onze vroege jeugd. In die visie is de buitenkant wel erg bepalend voor wat we doen en hoe we overkomen, maar zegt dat niet veel over wat er werkelijk achter steekt.

In figuurlijke termen 'de blauwe lucht zijn we allemaal, het zijn de wolkjes die onze persoonlijkheid bepalen' (Varna).

Volgens een al zeer oude theorie, bewaard gebleven door overlevering via de Soefi's en de Sarmoun brotherhood en hier gebracht door Gurdieff en Oscar Ichazo, zijn er zekere patronen te onderkennen in de manier waarop men vanuit een basishouding overspringt naar wat we soms aanvoelen als die 'andere' persoonlijkheden in onszelf. Die theorie gaat uit van een typering van persoonlijkheden naar 9 basistypen, maar geeft ook aan dat er een vast patroon is in de manier waarop we, onder druk van de omstandigheden, naar een andere persoonlijkheid 'overstappen'. Op basis van het getal 9 en de geometrische figuur spreekt met over het Enneagon of Enneagram en de persoonlijkheidstypes worden wel aangeduid als Enneatypes.

Enneagram

De basis van het Enneagram is een indeling van persoonlijkheidstypen in 9 groepen en de relaties daartussen, zoals die ook uit de bijgaande diagrammen blijkt. Het gaat uit van drie centra, namelijk hoofd, hart en buik (intutie/instinct). Iemands gedrag wordt dus bepaald door de nadruk die ligt op die centra, die hebben ook kenmerkende gevoelens, zoals woede (buik), algemene onspecifieke angsten (hart) en specifieke angst (hoofd).

Er zijn ook drie manieren om met de impulsen en reacties vanuit dat centrum om te gaan, namelijk een extroverte, een introverte benadering en het ontkennen/negeren ervan. Dat laatste is het moeilijkst te herkennen, de extroverte types haal je er makkelijker uit.

Dat idee van 3 centra en 3 reacties geeft samen 9 typeringen en wanneer die op een cirkel worden afgebeeld ontstaat het Enneagram-symbool. Ieder mens, maar in het algemeen ook iedere organisatie, en zelfs producten en activiteiten hebben een karakteristiek Enneagrammatypisch profiel. Iedereen heeft niet alleen een 'favoriete' manier van zijn en reageren, maar ook de overstap naar andere centra en andere reactiepatronen ligt min of meer vast. De basis 'drive' gaat gepaard met karakteristieke emoties, gevoelens, gedragspatronen, maar ook een voorkeur voor kleuren en vormen. De lijnen in het Enneagram geven aan in welke richting men gaat bij zogenaamde integrerende en desintegrerende tendenzen. Voor een type 1 betekent dat een overstap naar 7 wanneer men zich goed voelt, en een stap naar 4, wanneer men onder druk staat. Dit zijn ook de natuurlijke partners, het soort mensen waar men goed mee kan communiceren.

De gebruikte nummers hebben geen waarderende betekenis en het is zeker niet zo, dat type 1 beter zou zijn dan 9, of omgekeerd. Er is dus geen kwalitatieve volgorde, ieder type is even goed of slecht, en van ieder type zijn meer dan genoeg slechte en hele goede mensen te vinden. Het gebruik van woorden voor de types is daarom ook eigenlijk niet goed, omdat daar verschillende associaties bij gemaakt kunnen worden: voor de een klinkt 'leider' positief, voor een ander niet.

Typeringen:

De volgende types vallen volgens het Enneagram te herkennen. Hoewel er een formele definitie is te geven, gebaseerd op een driedeling naar het belangrijkste centrum en een extrovert, introvert of ontkennend omgaan daarmee, is het makkelijk om met korte beschrijvingen te werken. Het nadeel ervan is dat men geneigd is de ene beschrijving als vleiender te ervaren en men zichzelf dan liever in zo'n hokje indeelt.

1. De Hervormer: ordelijk en perfectionistisch, met veel vooroordelen.
2. De Helper: verzorgend en bezitterig
3. De Verkoper: efficiënt en zelfbewust, empathisch.
4. De Artiest: creatief en wispelturig, egocentrisch
5. De Denker: teruggetrokken en analyserend
6. De Huisvader: loyaal en gezagsgetrouw
7. De Teamspeler: de sportieve en impulsieve allemansvriend
8. De Baas: het leiderstype dat krachtig maar weinig tactvol optreedt
9. De Koning: vredelievende maar passieve vrede-stichter

Dit soort typeringen zijn natuurlijk te algemeen en werken beperkend, wanneer men er zomaar mee omgaat. Maar dat geldt ook voor andere manieren om naar iemand te kijken, in de astrologie kennen we dat etiketterende van: dat is ook typisch een 'vissengedrag'.

De stap naar de ander

Niet alleen mensen, maar ook organisaties hebben zo'n Enneagram-nummer. Dat komt omdat mensen met dezelfde gedragspatronen elkaar beter liggen, men kiest types die bij elkaar passen, al snel krijgt een organisatie een eigen cultuur die overeenkomt met n van de Enneagram nummers. In marketing-termen is deze persoonlijkheidstheorie natuurlijk interessant, vooral om te kijken naar de dynamiek van de relaties en communicatie.

Enneagramtype 1

Waar het type goed in is

- *Evalueren: wat is de waarde van iets?
- * Normeren: normen in vragen stellen en kijken of ze adequaat zijn
- * Kritische vraagstelling (vooral naar definities en onderliggende principes)
- *Redeneren, argumenteren, discussiëren
- *Consequenties overzien van woorden en daden
- *Ethisch verantwoorden of ter verantwoording stellen

Wat belangrijk is

- *Ethiek (iets moet ethisch verantwoord zijn)
- *Integriteit en competentie (weten waarover je het hebt)
- *Logische opbouw (iets moet rationeel te staven zijn)
- *Kritische instelling (iemand mag niet lichtzinnig met het leven omgaan)
- *Beheersing (mensen dienen zich te kunnen beheersen)

Waar het type niet zo goed in is

- *Emotionele uitlating (van zichzelf en van anderen)
- *Impulsieve handelingen of opmerkingen (van zichzelf en van anderen)
- * Mensen die “pretenderen” te kunnen
- *Spontaniteit
- *Tevreden zijn

Ergste Kritiek

Onzorgvuldig en niet er zijn

Teamrol

Criticus, geweten, bewaker van omgangsvormen en van normen en waarden. Hoeder van het ideaal

Conflictgedrag

Communiqueert duidelijk zijn afkeuring, maar wordt niet boos. Blijft steken in geïrriteerd zijn. Kan als de maat vol is zonder ruzie contact verbreken. Vergeten is gemakkelijker dan vergeven.

Ambitieniveau

Is niet snel tevreden met zichzelf of met anderen. Vindt zichzelf dus niet snel goed genoeg voor een stap hogerop. Maar zet deze stap wel als hij vindt dat hij dat zou moeten.

Kernkwaliteiten

Zorgvuldigheid, verantwoordelijkheidsgevoel, oordelen, aanpassingsvermogen, zelfdiscipline, oog voor detail, gestructureerd werken, idealisme, ordelijkheid, betrouwbaarheid

Coachability

Gedreven door zijn eigen verbeteringsdrift wil type 1 zich graag ontwikkelen. Naarmate het zelfbeeld scherper wordt, kan hij zichzelf steeds imperfecter gaan vinden en dat kan ontmoedigend werken. Hij heeft moeite met loslaten (van zijn bestaande normen en overtuigingen)

Persoonlijke ambitie

Verbeteren

Wat stress teweeg brengt

Niet in staat zijn de innerlijke criticus, alsmede de ongerustheid en zorgen die ermee gepaard gaan, tot bedaren te brengen. Me overbelast voelen door een gevoel van persoonlijke verantwoordelijkheid en plichtsgetrouwheid. Te veel vergissingen die gecorrigeerd moeten worden. Teveel dat goed gedaan moet worden. Proberen wrevels en de daarmee gepaard gaande spanning los te laten. Anderen die mij de schuld geven of die geen verantwoording op zich nemen voor hun fouten.

Wat me boos maakt

Oneerlijkheid. Onverantwoordelijkheid. Dingen die verkeerd gedaan worden. Het overduidelijk in de wind slaan of overtreden van regels. Onterecht bekritiseerd worden.

Aard van de boosheid

Wrok. Zelfrechtvaardiging. Spanning en strakheid. Uitbarstingen van verontwaardiging.

Hoe kan men dit type ondersteunen

Me aanmoedigen het mezelf makkelijk te maken en me tijd voor mezelf te gunnen. Me een niet-oordelend standpunt te verschaffen. Me eraan te herinneren dat het doel in het leven is menselijk te zijn, niet foutloos te zijn.

Stijl van leidinggeven

Duidelijk, vastbesloten, serieus, veeleisend, voorbeeldig, weloverwogen, argumenterend, correct, veeleisend.

Houdbaarheid in functie

Kent een sterk verantwoordelijkheidsgevoel en dit committent. Is een doorzetter, maar haakt af als omgeving niet meer voldoet aan zijn normen

Politieke gevoeligheid

Opereert vanuit normen en waarden en die zijn niet gemakkelijk onderhandelbaar. Staat voor zijn principes en integriteit

Favoriete woorden

Moeten, vinden, goed, fout, juist, beter, zorgvuldig, irriteren, prima, verantwoordelijkheid, precies, absoluut

Enneagramtype 2

Waar het type goed in is

- * Aanvoelen wat anderen nodig hebben
- * Sociaal vaardig: menselijk contact is belangrijk
- * Toegang maken tot eigen emoties
- * Diepgang brengen in voor hun belangrijke relaties
- * Zich persoonlijk engageren

Wat belangrijk is

- * Persoonlijke betrokkenheid (mensen zijn belangrijk)
- * Respect (mensen moeten mij respecteren)
- * Waardering (ik wil waardering voor wie ik ben)
- * Gevoel (mensen zouden wat meer moeten voelen)
- * Spontaniteit (als er iets is gooi ik het er uit)

Waar het type niet zo goed in is

- * Grenzen stellen aan “behulpzaamheid”
- * Grenzen van anderen herkennen/respecteren
- * Ontvangen van hulp/aandacht
- * Doseren van emotionele explosies
- * Een gelijkwaardig contact leggen (of: superieur, of interieur)

Ergste Kritiek

Egoïstisch zijn, teveel ruimte innemen

Teamrol

Samenbinder, alert op de belangen van individuele belangen van teamleden

Conflictgedrag

De escaleert graag, kan zich altijd wel verplaatsen in zijn "tegenstander" en daar begrip voor opbrengen. Bruggenbouwer met fluwelen handschoen.

Ambitieniveau

Kan wen wil graag leiding nemen. Kan goed functioneren op de op een na hoogste trede zodat er ruimte voor anderen overblijven.

Kernkwaliteiten

Attent, emphatisch, zichzelf wegcijferen, praktisch, doelgericht, vergevingsgezind, enthousiasme, tact, behulpzaamheid, relatiegevoeligheid

Coachability

Zal niet snel toegeven dat hij een coach nodig heeft, want hij komt er zelf ook uit. Als deze manager gaat inzien dat hij voor anderen meer kan betekenen als hij beter voor zichzelf gaat zorgen.

Persoonlijke ambitie

Een verschil maken in het leven van een ander

Wat stress teweeg brengt

Het gevoel hebben onmisbaar voor te veel mensen en projecten te zijn. Verwarring over mijn eigen behoeften. Proberen de vrijheid te nemen om te zijn wie ik ben en voor mezelf te zorgen. Emotionele ontreddeering door zoveel te investeren in relaties, vooral in relaties die een uitdaging vormen.

Wat me boos maakt

Mezelf niet gewaardeerd en geliefd voelen. Door anderen beheerst worden. Onvervulde persoonlijke behoeften en verlangens.

Aard van de boosheid

Hevige, vaak plotselinge, emotionele uitbarstingen. Beschuldigingen. Huilen.

Hoe kan men dit type ondersteunen

Mijn onafhankelijke zelf waarderen, in plaats van verleid te worden en afhankelijk te worden van de hulp die ik aanbied. Aandacht schenken aan mijn echte behoeften en ernaar vragen. Me ondersteunen in het nee zeggen, als dit op zijn plaats is.

Stijl van leidinggeven

Sociaal, communicatief, win win, met gevoel, betrokken, wil expliciete waardering ontvangen. Typische leider

Houdbaarheid in functie

Zolang er een zichtbare en gewaardeerde bijdrage geleverd kan worden. Als hij “misbaar” wordt is het op.

Politieke gevoeligheid

Houdt niet aan het politieke spel omdat het snel leidt tot win-loose. Kan goed coalities vormen en snel uitschakelen en heeft fijngevoelige antennes voor onuitgesproken politieke belangen van anderen.

Favoriete woorden

Respect, zorgen, egoïstisch, praktisch, gunnen, attent, meeleven, nodig

Enneagramtype 3

Waar het type goed in is

- * Realiseren van een doel, succes oogsten
- * Flexibel t.a.v. de weg waarlangs het doel bereikt kan worden
- * Methoden en technieken ontwikkelen en toepassen
- * Complexiteit herleiden tot eenvoud
- * Enthousiasmeren van anderen
- * Afstemmen/inspelen op datgene wat "in" is

Wat belangrijk is

- * Succes (the sky is the limit)
- * Wilskracht (waar een wil is is een weg)
- * Effectiviteit en efficiëntie (de snelste weg is de beste)
- * Nuttigheid (iets is waardevol als het nuttig is)
- * Vorm/imago (what you see is what you get)

Waar het type niet zo goed in is

- * Falen
- * Onderkennen wat niet goed gaat
- * Toegang maken tot eigen emoties
- * Onderscheid maken tussen 'wie ik ben' en 'wat ik kan'
- * Begrijpen/inschatten van psychologische complexiteit

Ergste Kritiek

Gefaald hebben

Teamrol

Aanjager van de actie, motivator, praktische simplist

Conflictgedrag

In het algemeen conflictmijdend, vindt ruzie meestal nutteloos, kiest voor praktische oplossingen zonder emotionele complicaties.

Ambitieniveau

Zoekt voortdurend nieuwe persoonlijke uitdaging. Is niet geïnteresseerd in kwetsbare topposities met groot afbreukrisico

Kernkwaliteiten

Doelgericht, efficiënt, rationeel, flexibel, praktisch, diplomatiek, optimisme, doelgerichtheid, besluitvaardigheid

Coachability

Deze manager staat altijd open voor tips om succesvoller te worden. een belemmering is dat hij niet snel een probleem toegeeft en dus niet altijd het nut van bepaalde verandering ziet. wil ook in coaching op korte termijn resultaat zien.

Persoonlijke ambitie

Succesvol zijn

Wat stress teweeg brengt

De druk die ontstaat doordat ik een goed gevoel over mezelf baseer op hoeveel ik voor elkaar krijg en op status, prestige en macht. Mijn echte gevoelens en waarden niet kennen. Te veel doen.

Wat me boos maakt

Hindernissen: alles of iedereen waardoor de succesvolle realisatie van mijn doelen in gevaar gebracht of gedwarsboomd wordt. Incompetentie. Besluiteloosheid. Inefficiëntie. Kritiek.

Aard van de boosheid

Ongeduld. Prikkelbaarheid. Incidentele uitbarstingen.

Hoe kan men dit type ondersteunen

Me aanmoedigen aandacht te besteden aan gevoelens en relaties. Me laten merken dat ze van me houden om wie ik ben, ongeacht mijn prestaties. Me ondersteunen als ik hun vertel wat werkelijk waar is voor mij. Mij laten weten wat voor hen werkelijk belangrijk is. Me eraan herinneren het langzamer aan te doen en van het leven te genieten.

Stijl van leidinggeven

Directief, actiegericht, praktisch, efficiënt, controle matig, motiverend, dynamisch, doel heiligt de middelen

Houdbaarheid in functie

Eindigt als hij zijn doel niet kan halen en als er geen uitdaging meer is. Vertrekt uit zichzelf kort voordat het fout loopt.

Politieke gevoeligheid

Weet haarscherp wie hij nodig kan hebben, bekent niet snel kleur en kent zijn eigen kansen. Spreekt zich niet uit over grotere politieke ambities.

Favoriete woorden

Efficiënt, doen, handig, regelen, uitdaging, wat kan ik ermee ?, presteren, bezig zijn.

Enneagramtype 4

Waar het type goed in is

- * Aanvoelen van pijn van anderen
- * Analyseren: de vinger op de wond leggen
- * Confronteren: met onechtheid, gekunsteldheid
- * Ethische visie, rijke verbeelding
- * Oog voor juiste verhoudingen
- * Creatieve expressie
- * Motivatie in werk: creatief zijn, nieuwe dingen bedenken en dingen tot op de bodem doorgronden

Wat belangrijk is

- * Mededogen
- * Esthetiek (iets moet mooi zijn)
- * Authenticiteit (al het gekunstelde maakt de wereld kapot)
- * Heling (het zinloos leiden moet stoppen)

Waar het type niet zo goed in is

- * Eigenwaarde onderkennen
- * Ruimte voor zichzelf nemen
- * Opbouwen van de eigen ontwikkeling
- * Positief zelfbeeld
- * Actie ondernemen

Ergste Kritiek

Niet authentiek zijn, onecht, negatief doen.

Teamrol

Slimme analist die benoemt waar het in de kern om draait. socratische doorvrager, met voorliefde voor het uitlokken van discussie om de discussie.

Conflictgedrag

Methode van de luchtaanval: laat bommetjes vallen om mensen te raken en vliegt weer door. Scherp met woorden, communiceert dat hij het niet begrijpt en/of niet begrepen wordt. Werkt toe naar let's agree to disagree.

Ambitieniveau

De ambitie richt zich vooral op het bereiken van emotionele bevrediging. Heeft dus een kort aandachtsboog en verre idealen.

Kernkwaliteiten

Intuïtief, confronterend, intens, analytisch, zelfbewust, hartstocht, medelevendheid, fijngevoeligheid.

Coachability

Houdt erg van zelfonderzoek en staat open voor feedback. Wil best leren, maar is er alert op dat hij dan wel zichzelf kan blijven.

Persoonlijke ambitie

Mezelf zijn

Wat stress teweeg brengt

Mensen en ervaringen die niet voldoen aan mijn romantische idealen of verlangen naar intensiteit. Meer willen dan mogelijk is. Anderen benijden om wat zij wel hebben en ik niet, of om wat ze zijn en dat ik niet ben. Onhanteerbare gevoelens, vooral in tijden van emotionele crisis.

Wat me boos maakt

Mensen die me teleurstellen, me in de kou laten staan, me verlaten. Denken aan zulke mensen uit het verleden. Gekleineerd, afgewezen, in de steek gelaten worden. Verkeerd begrepen worden. Onechtheid en onoprechtheid.

Aard van de boosheid

Felle uitbarstingen of in tranen wegsmelten. Depressie.

Hoe kan men dit type ondersteunen

Me aanmoedigen te blijven letten op wat nu positief is. Mijn gevoelens en idealisme eer bewijzen. Aan mij hun ware gevoelens en reacties laten zien. Me laten merken dat ze me echt begrijpen in plaats van te proberen me te veranderen.

Stijl van leidinggeven

Inspirerend, meeslepend, visionair, mensgericht, impulsief, kritisch, verrassend, weinig structuur. Geen leider van origine

Houdbaarheid in functie

Eindigt als sleur, oftewel emotionele gelijkmatigheid optreedt, of als hij het gevoel heeft zich onvoldoende te kunnen onderscheiden in zijn functie.

Politieke gevoeligheid

Vindt het politieke spel moeilijk, want verkiest benoemen en confronteren boven zwijgen of diplomatiek zijn. Ziet tegenstand snel als persoonlijke afwijzing en ontmoediging

Favoriete woorden

Ik, mezelf, eigen, voelen, ervaren, anders, echt, authentiek, bijzonder, moeilijk,

Enneagramtype 5

Waar het type goed in is

- * Zich verdiepen in bepaalde thema's, specialisatie
- * Geduldig opbouwen van eigen vakkundigheid
- * Alleen zijn
- * Ordenen van complexiteit, synthese
- * Concepten uitwerken
- * Discretie, geheimen bewaren
- * Motivatie in werk: zoveel mogelijk kennis vergaren, deskundig zijn en nagaan welke denkbeelden het meeste van toepassing zijn

Wat belangrijk is

- * Zelfbeschikking (ik moet zelf bepalen wanneer ik iets deel)
- * Autonomie (als iedereen autonoom zou zijn, zou het makkelijker zijn)
- * Overzicht (als ik geen overzicht heb dan functioneer ik slecht)
- * Rust (ik moet in stilte mijn ding kunnen doen)

Waar het type niet zo goed in is

- * Engagement in emotionele relatie
- * In dialoog treden
- * Delen van zichzelf
- * Zich hechten
- * Elke vorm van afhankelijkheid

Ergste Kritiek

Iets niet weten, iets over het hoofd hebben gezien, iets doms zeggen

Teamrol

Informatiebeheerder, nuchtere analist, objectieve bemiddelaar

Conflictgedrag

Maakt van een ruzie een debat: blijft redelijk en feitelijk, als het te emotioneel wordt trekt hij zich terug. Bemiddelt in andermans conflicten door op te roepen tot redelijkheid

Ambitieniveau

Is geïnteresseerd in functies waar inhoud belangrijk is, die meer intellectueel dan praktisch uitdagend zijn en die hem onafhankelijkheid bieden.

Kernkwaliteiten

Objectief, neutraal, onafhankelijk, analytisch, rationeel, scherpzinnig, kalmte, scherpzinnigheid

Coachability

Hij heeft honger naar kennis over zichzelf en mensen in het algemeen. Begrijpt zijn leerpunten snel, maar het toepassen ervan vindt hij al snel overdreven.

Persoonlijke ambitie

Begrijpen hoe het zit

Wat stress teweeg brengt

Niet voldoende privacy en grenzen kunnen handhaven. Vermoeid raken. Verlangens, behoeften en wensen erop na houden die leiden tot afhankelijkheid. Alles eerst te weten proberen te komen wat er te weten valt alvorens actie te ondernemen.

Wat me boos maakt

Beticht worden van het produceren van feitelijke onjuistheden. Eisen en inbreuken. Overweldigd worden door emoties. Niet voldoende gelegenheid hebben om in afzondering op krachten te komen.

Aard van de boosheid

Geslotenheid en opkroppen. Spanning en afkeuring. Korte woedeaanvallen.

Hoe kan men dit type ondersteunen

Mijn behoefte aan privacy en ruimte respecteren. Duidelijk onderscheid maken tussen verzoeken en eisen. Hun eigen gevoelens en zorgen op gematigde wijze met mij delen. Me aanmoedigen dingen over mezelf te vertellen en mijn gevoelens onder woorden te brengen in het hier en nu. Mijn gevoeligheid waarderen. Waardering tonen voor mijn vermogen om te leven en te laten leven.

Stijl van leidinggeven

Nuchter, afstandelijk gebaseerd op feiten, doordacht, inhoudelijk gericht. Geen leider van origine.

Houdbaarheid in functie

Blijft zolang het voor hem interessant is, zijn deskundigheid wordt gewaardeerd en hij onafhankelijk kan blijven.

Politieke gevoeligheid

Vindt het lastig om tussen de regels door te lezen, want luistert vooral naar de inhoud van de communicatie, wat letterlijk gezegd wordt. Dreigt daardoor een dimensie uit het politieke spel te missen.

Favoriete woorden

Denken, weten, begrijpen, onderbouwen, interessant, dom, informeren, merken, zien, redelijk, energie, tijd, verstandig

Enneagramtype 6

Waar het type goed in is

- *Punctueel in concrete uitvoering van taken
- *Detecteren van fouten (in tastbare werkelijkheid)
- *Plichtbewust werken
- *Aangeven wat er fout/mis kan gaan, proces bewaken
- *Structuur en procedures ontwerpen
- *Concrete oplossingen zoeken
- *Motivatie in werk: abstracte beginselen en doeleinden vertalen in concrete uitvoerbare stappen en deze uitvoeren of laten uitvoeren.

Wat belangrijk is

- *Controle (alles moet onder controle zijn)
- *Veiligheid, zekerheid (ik moet weten waar ik sta)
- *Loyaliteit (een afspraak is heilig, woord is woord)
- *Praktische toepasbaarheid (ik moet weten wat ik er mee kan)
- *Kracht (je moet sterk zijn in het leven)

Waar het type niet zo goed in is

- *Fouten maken
- *Toegeven van eigen tekortkomingen, 'zwakte'
- *Loslaten van regels, structuur, externe autoriteit
- *Onverwachte omstandigheden, die ze niet voorzien hebben
- *Emotionele expressie

Ergste Kritiek

Niet loyaal en onbetrouwbaar zijn.

Teamrol

Samenwerker, advocaat van de duivel, risicoanalist.

Conflictgedrag

Aanvallend door de ander te wijzen op diens onbetrouwbaarheid. Verdedigend door zich te beroepen op onmacht en overmacht.

Ambitieniveau

Houdt er niet van om in zijn eentje de verantwoordelijkheid te moeten dragen, toppositie wordt niet actief nagestreefd, houdt van "doe maar gewoon, dan doe je al gek genoeg.

Kernkwaliteiten

Afwegen, doorvragen, nuanceren, vooruitkijken, samenwerken, alert zijn, verantwoordelijkheidsbesef, serieusheid, alertheid, loyaliteit.

Coachability

Als hij besluit de coach te vertrouwen, is deze manager graag bereid te luisteren en veel aan te nemen. Hij loopt het risico een autoriteit te maken van de coach en zo zijn eigen autoriteit te weinig te ontwikkelen.

Persoonlijke ambitie

Duidelijkheid krijgen

Wat stress teweeg brengt

De druk die ik op mezelf uitoefen bij mijn pogingen om met onzekerheid en onveiligheid om te gaan. Moeilijkheden met gezag, waarop ik reageer met ofwel overdreven gehoorzaamheid, ofwel opstandigheid (hakken in de vloer). Proberen het vertrouwen en de goodwill van anderen te behouden terwijl ik wantrouwen en tweeslachtige gevoelens voor hen koester.

Wat me boos maakt

Onbetrouwbaarheid, verraad. Me in de hoek gedreven, overheerst of onder druk gezet voelen. Interacties met anderen die te veeleisend lijken te zijn. Het gebrek aan ontvankelijkheid van anderen tegenover mij.

Aard van de boosheid

Gevat zijn. Sarcasme. Scherpe opmerkingen. Beschuldigingen. Uitvallen uit verdediging.

Hoe kan men dit type ondersteunen

Door consequent en betrouwbaar te zijn. Over zichzelf vertellen en mij aanmoedigen over mezelf te vertellen. Mijn twijfels en angsten tegengaan met positieve en geruststellende alternatieven die realistisch zijn.

Stijl van leidinggeven

Democratisch, toegankelijk, voorzichtig, niet verheven.

Houdbaarheid in functie

Is zeer loyaal, want hecht grote waarde aan zekerheid en voorspelbaarheid, weet wat hij heeft, niet wat hij krijgt.

Politieke gevoeligheid

Heeft goede antennes voor het schaakspel, zoekt de kaarten die een ander in zijn mouw heeft, verstaat de kunst zichzelf ingrijpbaar te profileren.

Favoriete woorden

Samen, proberen, veilig, je best doen, verwachten, checken, betrouwbaar, duidelijk, durven, zeker, ja maar...

Enneagramtype 7

Waar het type goed in is

- * Vlotte praters, boeiende vertellers
- * Ideeën genereren
- * Vernieuwers, grenzen verleggen
- * Potentieel zien, gericht op mogelijkheden
- * Visie ontwikkelen
- * Taaltovenaars
- * Motivatie in werk: nieuwe mogelijkheden exploreren, verschillende situaties op elkaar betrekken, nagaan wat van hier ook daar toepasbaar is.

Wat belangrijk is

- * Fascinatie (de wereld is fascinerend)
- * Enthousiasme (als ik niet enthousiast ben functioneer ik minder goed)
- * Buitengewone (het gewone is enggeestig)
- * Veelzijdigheid (er zijn veel invalshoeken om iets te benaderen)
- * Opties (ik ben niet voor een gat te vangen).

Waar het type niet zo goed in is

- * Discipline, routine
- * Grenzen, beperkingen
- * Emotionele expressie (praat veel over emoties, toont ze zelden)
- * Ernst, plicht
- * Regelmaat (de maat regelen, maatregelen)
- * Structuren en afspraken

Ergste Kritiek

Geen leuk gezelschap zijn

Teamrol

Originele denker; degene die kan afwijken van gebaande paden en zo nieuwe gezichtspunten afdwingt. Brengt op spannende momenten ontspanning.

Conflictgedrag

Hij laat weten wat hem dwarszit, maar in het conflict leid hij af van zichzelf en wordt ongrijpbaar.

Ambitieniveau

Heeft veel verschillende ambities tegelijk maar hoeft ze niet allemaal te verwezenlijken.

Kernkwaliteiten

Relativeringsvermogen, rationaliseren, flexibiliteit, enthousiasme, positiviteit, fantasievol, charme, luchthartigheid, spontaniteit, nieuwsgierigheid

Coachability

Als pijnvermijder bij uitstek is hij vooral gemotiveerd voor coaching als de nood erg hoog is. Tot dat moment is zelfontwikkeling iets leuks om erbij te doen.

Persoonlijke ambitie

Genieten

Wat stress teweeg brengt

Omgaan met de overbelasting die ontstaat doordat ik probeer te proeven van alles wat het leven te bieden heeft. Steeds weer dezelfde fouten maken omdat ik pijn wil vermijden. Verplichtingen aangaan en dan het gevoel krijgen eraan vast te zitten.

Wat me boos maakt

Grenzen of beperkingen die verhinderen dat ik krijg wat ik wil. Mensen die vaak vastzitten, ongelukkig of depressief zijn, of anderen de schuld geven.

Aard van de boosheid

Kort en duidelijk zijn. Van korte duur. Onregelmatig en sporadisch. Onstuimig.

Hoe kan men dit type ondersteunen

Me ondersteunen als ik het langzamer aan doe en me aan mijn verplichtingen houd. Me laten weten wat hun noden en behoeften zijn en hoe belangrijk deze voor hen zijn. Me aanmoedigen om te gaan met pijn, angst en rusteloosheid in plaats van te proberen hieraan te ontsnappen.

Stijl van leidinggeven

Speels, uitdagend, creatief, chaotisch, veeleisend, losjes, geen behoefte aan groot leiderschap

Houdbaarheid in functie

Houdt van vrijheid en afwisseling en wil zoveel mogelijk verschillende ervaringen opdoen. Geen langzitters.

Politieke gevoeligheid

Neemt de ratrace niet zo serieus, want als het hier niet lukt zijn er nog heel veel andere mogelijkheden.

Favoriete woorden

Leuk, mogelijk, serieus, idee, plannen, eventjes, pijnlijk

Enneagramtype 8

Waar het type goed in is

- * Obstakels overwinnen (crisismanagement)
- * Natuurlijke leiders
- * Detecteren van zwakke plekken van anderen
- * Zeer gevatte praters, humor
- * Resultaat - en taakgericht
- * Delegeren
- * Motivatie in werk: de leiding nemen en de eigen groep naar buiten beschermen

Wat belangrijk is

- * resultaat (aan de vruchten herkent men de boom)
- * directheid (uitstellen is afstellen)
- * uitdaging (er moet iets tegenover me staan, dan leef ik)
- * intensiteit (er moet wat te beleven vallen, geen slappe hap)
- * wilskracht (als ik iets wil dan krijg ik het gedaan)

Waar het type niet zo goed in is

- * Emotionele kwetsbaarheid
- * Inschatten van het effect/impact van hun gedrag op anderen
- * Delen van innerlijke belevingen
- * Geduld (vooral op het vlak van eigen zin hebben)
- * empathie

Ergste Kritiek

Niet eerlijk zijn en ook: dat hij zwak zou zijn en zich slachtofferig zou gedragen.

Teamrol

Beschermer van zwakkeren, vijand van lafaards. Uitdager van het gezag

Conflictgedrag

Confronteren, provoceren, ramkoers varen.

Ambitieniveau

Wil de baas zijn. Hoeft niet formeel, mag ook informeel. Zoekt de grens op.

Kernkwaliteiten

Daadkracht, betrokkenheid, leiding nemen, sociaal gevoel, energiek, incasseringsvermogen

Coachability

Moet eerst zien dat hij onbedoeld schade aanricht door over eigen of andermans grenzen heen te gaan. Staat open voor groei, al blijft het bij deze types altijd spannend wanneer de coaching aanbeldt bij de vraag: waarom zou een mens zijn kwetsbaarheid toelaten? laat staan aan een ander tonen ?

Persoonlijke ambitie

Anderen geen/weinig macht geven

Wat stress teweeg brengt

Niet in staat zijn onrecht dat ik heb waargenomen recht te zetten. Mijn confronterende stijl te moeten beteugelen en in bedwang te moeten houden. Er helemaal voor te gaan en vermoedheid en pijn te ontkennen.

Wat me boos maakt

Misleiding. Manipulatie. Mensen die niet achter zichzelf staan. Anderen die niet ontvankelijk voor mij zijn of voor wat gedaan moet worden. Grenzen of regels die onrechtvaardig of te strak zijn. Pogingen om me te beheersen.

Aard van de boosheid

Krachtige woede die in een directe, confronterende stijl wordt geuit of door gewapende terugtrekking. Rekeningen vereffenen (wraak).

Hoe kan men dit type ondersteunen

Voet bij stuk houden. Standvastig blijven. Vastbesloten zijn. Wat voor hen waar is uitspreken. Met laten weten wat voor uitwerking ik op hen heb. Me steunen als ik zachtere en kwetsbare gevoelens onthul.

Stijl van leidinggeven

Recht door zee, confronterend, uitdagend, overheersend

Houdbaarheid in functie

Zolang hij er nog energie van krijgt en hij het voor het zeggen heeft. Dit gaat doorgaans samen.

Politieke gevoeligheid

Heeft niks met mensen die niet eerlijk zeggen waar het op staat. Houdt van tegenstand, maar creëert soms ongewild tegenstanders. Mist soms subtiele signalen.

Favoriete woorden

Eerlijk, zwak, zielig, rechtvaardig, knokken, janken, hebben wat erbij staat

Enneagramtype 9

Waar het type goed in is

- * Bemiddelen
- * Gericht zijn op het goede van de ander
- * Behulpzaamheid, zorgzaamheid, dienstverlener
- * Onpartijdigheid
- * Geduldige werkers, ook harde werkers
- * Veelzijdigheid, relativeren
- * Motivatie in werk: meedoen, voor een plezierige sfeer zorgen en de vrede bewaren

Wat belangrijk is

- * Verbondenheid (alles is één)
- * Harmonie, balans, evenwicht (alles moet in evenwicht zijn)
- * Goede sfeer (als de sfeer niet goed is voel ik mij onprettig)
- * Evenwaardigheid (iedereen is even belangrijk)
- * Goedheid (in ieder mens zit iets goeds)

Waar het type niet zo goed in is

- * Nee zeggen
- * Grenzen stellen
- * Conflict
- * Prioriteiten uitdrukken
- * Hiërarchisch denken

Ergste Kritiek

Te veel aandacht vragen, te scherp zijn, te veel ruimte innemen

Teamrol

Sfeerbewaker, verzoener, nuchtere realist die zorgt dat hij niet te hard van stapel loopt.

Conflictgedrag

Indirecte maar scherpe kritiek. Als dat niet lukt: afzijdig houden, waar mogelijk bemiddelen

Ambitieniveau

Is niet uit op hiërarchische topposities en ook niet op individueel excelleren. Kan goed tevreden zijn.

Kernkwaliteiten

Ruimte geven, geduld, relativiseringsvermogen, ruim denken, behoedzaamheid, verdraagzaamheid, overlaten, rust

Coachability

Inzicht is een ding, er vervolgens wat mee doen is een tweede. Dit type kan zijn eigen tekortkomingen goed accepteren en relativiseren; hij loopt het risico dat zijn ontwikkeling stagneert op de overtuiging: zo ben ik nu eenmaal.

Persoonlijke ambitie

De sfeer bewaken

Wat stress teweeg brengt

Stelling nemen. Nee tegen iemand zeggen waardoor die persoon boos wordt. Tijdige beslissingen nemen en prioriteiten stellen. Omgaan met een verplichting die ik eigenlijk liever niet had aangeaan.

Wat me boos maakt

Als onbelangrijk behandeld worden. Het gevoel hebben door anderen beheerst te worden. Gedwongen worden een conflict aan te gaan.

Aard van de boosheid

Lijdzame agressie, die zich uit als koppigheid of verzet. Incidenteel 'overkoken' en ontploffen.

Hoe kan men dit type ondersteunen

Me aanmoedigen duidelijk te maken waar ik sta. Me vragen wat ik wil en wat goed voor me is en me tijd gunnen om na te denken over het antwoord. Me ondersteunen als ik verantwoording voor mezelf neem. Me toestaan mijn boosheid te onderkennen. Me aanmoedigen mijn eigen grenzen, beperkingen en prioriteiten aan te geven en in stand te houden.

Stijl van leidinggeven

Consensusgericht, begripvol, geduldig, secundair, bindende factor, niet altijd duidelijk

Houdbaarheid in functie

Lang, mits de sfeer om hem heen goed is. Kent wel het verlangen naar een nieuwe uitdaging, maar neemt zijn tijd om die aan te gaan.

Politieke gevoeligheid

Is de spreekwoordelijke dark horse die ongemerkt veel invloed kan uitoefenen en plotseling uit de coulissen kan springen

Favoriete woorden

prettig, sfeer, overdreven, in het algemeen de lijdende in plaats van de bedrijvende vorm